

prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)
Judecător: N.Arabadji
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: Iu.Cimpoi, I.Secrieru, A.Danilov

ÎN C H E I E R E

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de Cooperativa Agricolă de Producție „Crioagroservis”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa Agricolă de Producție „Crioagroservis” împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat și Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Orhei (în prezent Serviciul Fiscal de Stat) cu privire la anularea actelor administrative,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat (în prezent Serviciul Fiscal de Stat), a fost casată hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 7 martie 2017 și emisă o nouă hotărâre de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Cooperativa Agricolă de Producție „Crioagroservis”, ca fiind depusă tardiv

c o n s t a t ă :

La 20 aprilie 2012 Cooperativa Agricolă de Producție „Crioagroservis” (în continuare CP „Crioagroservis”) s-a adresat instanței de contencios administrativ a Curții de Apel Chișinău cu cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat și Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Orhei (în prezent Serviciul Fiscal de Stat) cu privire la anularea actelor administrative.

În motivarea acțiunii s-a indicat că IFS pe raionul Orhei a exercitat o hărțuială fiscală față de cooperativă, fapt demonstrat prin incorectitudinea efectuării controlului fiscal pe perioada anilor 2002 – 2005 și încălcării drepturilor contribuabililor din partea inspectorilor IFS pe raionul Orhei, prin examinarea cauzei nr. 3r-721/05, peste 3 ani de judecată, în care a avut câștig de cauză, însă persoanele vinovate au rămas nesancționate); dezacordul cu controlul efectuat/acțiunile incorecte și neprofesionale ale lui Igor Gliga – inspector fiscal superior de stat a Direcției

control fiscal a IFS Orhei, din 25 ianuarie 2011, care au fost contestate la IFPS; faptele expuse de Cooperativă au fost verificate de IFPS și s-a convins în veridicitatea lor; prin scrisoare nr. 26-12/2, 12/1021/3611 din 14 martie 2011, Cooperativa a fost informată de IFPS că a sesizat Comisia de disciplină a IFS Orhei pentru examinarea legalității acțiunilor întreprinse de inspectorul fiscal superior Gliga Igor în cadrul controlului fiscal efectuat la Cooperativă; prin scrisoarea nr. 74-1/6046 din 24 iunie 2011 IFS Orhei a informat Cooperativa că, inspectorului fiscal superior Gliga Igor, i s-a aplicat avertisment, în conformitate cu prevederile art. 58 lit. a) a Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public; la momentul efectuării unui control anumite acte au fost acceptate și luate la bază, iar în urma unui control repetat aceleași acte nu mai sunt la evidență, unele din ele chiar fiind pierdute de colaboratorii IFS Orhei; în actele de ridicare a documentelor s-au făcut completări, fără a fi confirmate de reprezentantul Cooperativei, nu s-au indicat numărul de foi existente în mape.

Reclamanta susține că la 19 decembrie 2011 a înaintat IFPS contestații, prin care și-a exprimat dezacordul cu decizia nr. 2210-c din 3 noiembrie 2011, asupra cazului de încălcare a legislației, prin care IFS pe raionul Orhei a constatat încălcarea prevederilor art. 24 alin. (1) și alin. (10) a Codului Fiscal și prevederile art. 19 a Legii contabilității, prin deducerea sumei de 8 086 lei ca cheltuieli de delegații pentru anul 2007, prin primirea spre executare a documentelor privind faptele economice, ce contravin actelor legislative și normative.

CP „Crioagroservis” consideră că deducerea sumei de 8 086 lei ca cheltuieli de delegații pentru anul 2007 s-a efectuat corect, prezentând documentele și probele necesare organelor de control fiscal, iar argumentele IFS pe raionul Orhei sunt neargumentate, ținând cont de prevederile Regulamentului cu privire la detașarea salariaților întreprinderilor.

De asemenea, entitatea juridică apreciază că deducerea sumei de 7 951 lei s-a efectuat corect, conform prevederilor legale și activității reale efectuate de colaboratorii întreprinderii și a prezentat probe necesare organelor de control fiscal.

Menționează Cooperativa că la facturile nr. 10000208 și nr. 10000209 din 11 iunie 2008 nu pot fi anexate declarațiile vamale din motivul lipsei lor efective, deoarece marfa indicată în factură, a fost expediată din România direct în Iran, marfa netrecând frontiera vamală în Republica Moldova, iar CP „Crioagroservis” a activat în calitate de intermediar și factura (invoce) este documentul necesar care permite efectuarea operațiunilor economice-financiare externe, acceptate de legislația Republicii Moldova.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2012 s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată CP „Crioagroservis”.

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 3 iulie 2013 s-a admis recursul declarat de CP „Crioagroservis”, s-a casat hotărârea Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2012 și s-a restituit cauza la rejudecare, la Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău. (f.d. 212-216, vol.I)

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 29 septembrie 2015 a fost respins ca nefondat demersul reprezentanților părților privind strămutarea cauzei la Judecătoria Orhei. (f.d. 91-92, vol.II)

Pe parcursul examinării cauzei, CP „Crioagroservis” a depus la 25 iunie 2012, 5 februarie 2015, 9 aprilie 2015, 14 noiembrie 2016, și respectiv la 14 februarie 2017, cereri de concretizare a cererii de chemare în judecată inițială, solicitând anularea parțială a actelor de control nr.5-647188 din 13 aprilie 2011 și nr.5-649411 din 11 octombrie 2011, precum și anularea integrală a deciziilor nr.588-c din 12 mai 2011, nr.2210-c din 3 noiembrie 2011 și nr.72 din 16 martie 2012. (f.d. 45, 64, vol. II, f.d. 1-4, vol.III)

La rejudecarea cauzei, prin hotărârea din 7 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de CP „Crioagroservis”, fiind anulate pct. I, II, III.1., IV, V.1., V.3., V.4 și V.6 ale deciziei IFS pe raionul Orhei nr.588-c din 12 mai 2011 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de CP „Crioagroservis”; pct. II.4, III.,III, IV, V, și pct. VII ale deciziei IFS pe raionul Orhei nr.2210-c din 3 noiembrie 2011 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de CP „Crioagroservis”, decizia IFPS nr.72 din 16 martie 2012 pe marginea contestației CP „Crioagroservis” fără număr din 19 decembrie 2011 privind anularea deciziei nr.2210-c din 3 noiembrie 2011 asupra cazului de încălcare a legislației fiscale emisă de IFS pe raionul Orhei, în rest cererea de chemare în judecată, a fost respinsă ca nefondată. (f.d. 32-40, vol.III)

La 15 martie 2017 IFPS a contestat cu apel nemotivat hotărârea primei instanțe, iar la 9 august 2017 a depus apel motivat, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca tardivă și neîntemeiată.

La 23 martie 2017 IFS pe raionul Orhei a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 31 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea Serviciului Fiscal de Stat și s-a înlocuit IFPS și IFS pe raionul Orhei cu succesorul în drepturi, Serviciul Fiscal de Stat. (f.d. 100-102, vol.III)

Prin încheierea din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de IFS pe raionul Orhei. (f.d. 109-112, vol.III)

Prin decizia din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de IFPS (în prezent Serviciul Fiscal de Stat), a fost casată hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 7 martie 2017 și emisă o nouă hotărâre de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de CP „Crioagroservis”, ca fiind depusă tardiv. (f.d. 113-122, vol.III)

Pentru a decide astfel, instanța de apel și-a motivat soluția în baza prevederilor art. 14 alin. (1), 15 alin. (1), 16 alin.(1), 17 alin. (1) lit. c) și alin. (4) ale Legii contenciosului administrativ, art. 116 alin. (1), (3) CPC, art. 271 și 272 alin. (1) ale Codului civil.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele cauzei, instanța de apel a reținut că prima instanță în mod neîntemeiat a admis parțial cererea de chemare în judecată, aceasta deoarece circumstanțele cauzei denotă cu certitudine faptul că înaintarea acțiunii de CP „Crioagroservis” la 20 aprilie 2012 a fost efectuată cu omiterea termenului legal, care expirase la 27 ianuarie 2012.

În acest sens, instanța de apel a constatat că CP „Crioagroservis” la 5 decembrie 2011 a depus contestație asupra deciziei IFS pe raionul Orhei nr. 2210-c

din 3 noiembrie 2011, iar prin decizia din 27 decembrie 2011 a fost emisă decizia nr.2629-c, expedită Cooperativei la aceeași dată și recepționată de ultima la 28 decembrie 2011.

Astfel, la 16 ianuarie 2012 prin scrisoarea expedită IFS pe raionul Orhei, CP „Crioagroservis” a informat organul fiscal despre faptul că a luat cunoștință cu decizia nr. 2629-c din 27 decembrie 2011, iar nefiind de acord cu aceasta, a depus contestație la IFPS.

Totodată, Curtea de Apel Chișinău a notat că CP „Crioagroservis” urma să depună acțiunea în instanța de judecată cu respectarea termenului prevăzut de lege, or, Cooperativa a încălcat termenul de adresare în judecată și nu a solicitat repunerea în termen.

Sub acest aspect, este de observat că reprezentantul Serviciului Fiscal de Stat a declarat că acțiunea a fost înaintată tardiv și a solicitat aplicarea prescripției, iar unele împrejurări care să conducă la convingerea că termenul de prescripție a fost suspendat sau întrerupt, lipsesc.

În consecință, Colegiul a concluzionat că odată ce, la caz, s-a constatat înaintarea acțiunii cu omiterea termenului de prescripție, nu este necesară și abordarea fondului cauzei, or, atunci când instanța va respinge acțiunea în temeiul unei explicații procedurale, hotărârea nu va conține concluzii ce țin de soluționarea fondului nemijlocit, mai mult, reieșind din prevederile art. 113 alin. (1), (2) CPC; dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege sau stabilit de instanța judecătorească (judecător), iar cererile și documentele depuse după expirarea termenului de procedură nu degreveză de îndeplinirea obligației procedurale.

La 20 martie 2018 CP „Crioagroservis” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului Cooperativa cu referire la circumstanțele de fapt ale cauzei a reiterat motivele de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată inițială și cererile de concretizare a cerințelor.

Recurenta a relatat că intimații nu au îndeplinit și nu s-au conformat cerințelor stabilite prin încheierea instanței de apel, și anume, în termenul stabilit, nu au prezent cererile de apel motivate, iar cererea de apel depusă de DGAF Centru la 9 august 2017, a fost depusă în afara termenului stabilit de instanța de apel și nu poate fi considerat ca fiind un apel depus în termen.

Totodată, recurenta a indicat că instanța de apel a examinat un apel tardiv, depus în afara termenului stabilit de legislator și instanța de apel, încălcându-se principiile contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

La acest segment, a menționat că nu au fost prezentate documente care ar confirma drepturile DGAF Centru de a reprezenta drepturile și interesele IFPS, astfel că instanța de apel s-a expus asupra unui apel declarat de o persoană neîmputernicită.

CP „Crioagroservis” și-a întemeiat cererea de recurs în baza art. 432 alin. (4) CPC, și anume, aprecierea în mod arbitrară a probelor.

Recurentul a precizat că instanța de apel nu a luat în considerare că la 5 decembrie 2011 la IFS pe raionul Orhei a fost înregistrat dezacordul la decizia IFS pe

raionul Orhei nr. 2210-c din 3 noiembrie 2011, recepționată la 5 noiembrie 2011, iar asupra acestui dezacord, la 27 decembrie 2011, IFS pe raionul Orhei a emis decizia nr. 2629-c, prin care a considerat neîntemeiată contestația și nu s-a expus asupra tardivității.

Astfel, nefiind de acord cu decizia nr. 2629-c din 27 decembrie 2011, a depus prin intermediul IFS pe raionul Orhei o contestație la IFPS, care la rândul său a prelungit prin decizie termenul de examinare cu 30 zile, iar la 16 martie 2012, IFPS adoptă decizia nr. 72, prin care respinge contestația ca neîntemeiată, or, în acest sens Cooperativa a respectat dispozițiile art. 268 și 269 ale Codului fiscal, referitor la termenul depunerii contestației.

Suplimentar a relatat că Curtea de Apel Chișinău nu a apreciat faptul că Cooperativa nu a recepționat deciziile contestate și nici nu sunt dovezi de recepționare a acestora, or, în acest caz, sarcina probațiunii este pusă pe seama intimatului (pârâtului).

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

După cum denotă din actele cauzei copia deciziei integrale a instanței de apel din 19 decembrie 2017, a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, inclusiv recurente CP „Crioagroservis” la 16 ianuarie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire cu nr. de ieșire 618 ce se conține la dosar, însă la materialele cauzei lipsesc probe în vederea recepționării acesteia contra semnătură. (f.d. 123)

În consecință, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recurenta CP „Crioagroservis” s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul 20 martie 2018, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017, în termen.

Prin referința din 22 mai 2018, Serviciul Fiscal de Stat a solicitat respingerea cererii de recurs ca fiind inadmisibilă, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017.

Examinând temeiurile recursului declarat de CP „Crioagroservis” în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de CP „Crioagroservis” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Sub acest aspect, completul Colegiului Civil și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție, apreciază critic susținerile recurente cu referire la faptul că apelul a fost depus de o persoană neîmputernicită, or, având în susținere Legea nr. 281 din 16 decembrie 2016 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, ordinul nr. 06 din 1 aprilie 2017 a Serviciului Fiscal de Stat, care prevede că se delegă șefilor Direcțiilor de deservire fiscală din cadrul Direcțiilor generale de administrare fiscală Nord, Centru și Sud semnarea documentelor fiscale aferente contribuabililor din raza de deservire a subdiviziunii patronate și ordinul nr. 2548-p din 31 martie 2017 cu privire la modificarea raporturilor de serviciu prin transfer, Damian Nicolae a fost împuternicită de directorul Serviciului Fiscal de Stat să semneze cererea de apel a autorității pe care o reprezintă, acesta din urmă solicitând și amânarea cauzei în legătură cu concediul anual a reprezentantului Serviciului Fiscal de Stat în această cauză, Valentina Tofan. (f.d. 91-94, 60, 61, vol.III)

Totodată, nu poate fi reținut și se respinge alegația invocată de CP „Crioagroservis” precum că cererea de apel depusă de DGAF Centru la 9 august 2017, a fost depusă în afara termenului stabilit de instanța de apel, aceasta deoarece prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2017 nu s-a dat curs cererilor de apel și s-a obligat apelanții să depună apelul motivat până la ședința de examinare a chestiunii punerii pe rol a cererii de apel, cauza fiind numită spre examinare pentru 26 septembrie 2017, iar DGAF Centru a lichidat neajunsul în termen, și anume, a depus cererea de apel la 9 august 2017 până la ședința de judecată din 26 septembrie 2017. (f.d. 47, 52-59, vol.III)

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe,

suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de CP „Crioagroservis”.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Cooperativa Agricolă de Producție „Crioagroservis”, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva